

Els pronoms febles *em, et, es, ens i us*

• *Em vesteixo sol.*

- A. Formes: complement directe (CD) i complement indirecte (CI)
- B. Usos
- C. Valor reflexiu
- D. Valor recíproc
- E. Duplicació de pronoms

A. Formes: complement directe (CD) i complement indirecte (CI)

A.1 Els pronoms de **primera, segona i tercera persona** tenen les mateixes formes per al **CD** i el **CI**:

		Davant de verb començat en consonant	Davant de verb començat en vocal o h	Darrere de verb acabat en consonant o -u	Darrere de verb acabat en vocal (-a, -e, -i)
Singular	Primera persona (jo)	em dutxo	m'afaito	escriu-me	explica'm
	Segona persona (tu)	et conec	t'horroritza	vas esperar-te	recorda't
	Tercera persona (ell, ella, vostè)	es diu	s'espera	va comprar-se	prengui's
Plural	Primera persona (nosaltres)	ens explica		vas dir-nos	espera'ns
	Segona persona (vosaltres)	us recorda		recordeu-vos	vaig veure-us
	Tercera persona (ells, elles, vostès)	es renten	s'estimen	van oblidar-se	esperin-se

36. 38. ▶

La tercera persona té la mateixa forma en singular i en plural:

- *La Clara **es** dutxa cada matí.*
- *La Clara i en Martí **es** fan un petó.*

B. Usos

B.1 Quan les persones *jo, tu, nosaltres* i *vosaltres* fan de complement directe o indirecte del verb, usem els pronoms *em, et, ens* i *us*:

- *L'Eloi **em** dibuixa.*
[em = complement directe]

- *L'Eloi **em** dibuixa una guitarra.*
[em = complement indirecte]

34. ▶

C. Valor reflexiu

C.1 Usem les formes *em, et, es, ens* i *us* quan expressem que l'acció que fa el subjecte recau sobre ell mateix, sobre una part del seu cos o sobre alguna cosa que porta:

• *Jo em rento sola.*

[subjecte] [CD]

[El subjecte i el CD són la mateixa persona.]

• *En Lluïset es renta les mans tot sol.*

[subjecte] [CI]

[El subjecte i el CI són la mateixa persona.]

C.2 Les formes dels pronoms amb els verbs reflexius són les següents. Poden canviar segons que col·loquem els pronoms davant o darrere del verb:

(jo)	em	duixo	(nosaltres)	ens	duxem
(tu)	et	duixes	(vosaltres)	us	duixeu
(ell, ella, vostè)	es	duixa	(ells, elles, vostès)	es	duixen

36.

C.3 També usem els pronoms per expressar possessió:

• *M'han robat el cotxe!* [Han robat el meu cotxe.]

D. Valor recíproc

D.1 Usem els pronoms *ens, us* i *es* per expressar que una acció és recíproca entre dos subjectes o més. En aquests casos, les persones fan i reben la mateixa acció:

• *L'Oriol i la Berta s'escriuen cartes d'amor.*

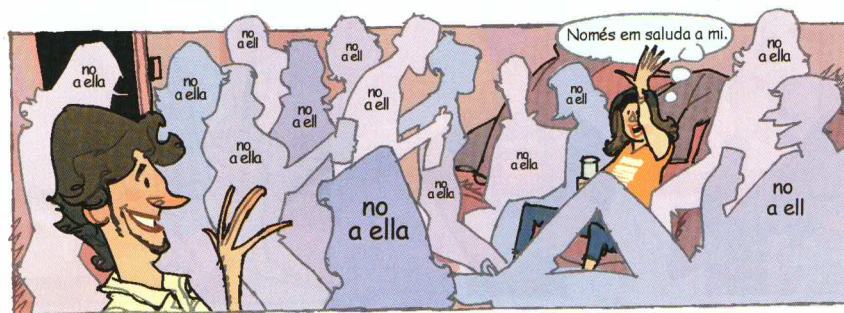
[L'Oriol escriu cartes a la Berta i la Berta escriu cartes a l'Oriol.]

E. Duplicació de pronoms

E.1 Quan volem destacar una persona respecte d'altres, fem servir un pronom feble de CD o CI juntament amb un pronom personal fort amb la preposició *a*:

• *En Carles deu estar enfadat. Ahir, a la festa, només em va saludar a mi.*

[I no va saludar els altres convidats.]

37 Els pronoms febles *em, et, es, ens i us* Exercicis

4 [C i D] Completa el text que ha escrit la Clara amb els pronoms amb valor reflexiu.

Què faig un dia de cada dia

Em dic Clara i tinc set anys. Ja sé escriure i faig segon de primària. Cada dia (0.) **em** llevo a les 8 i (1.) _____ vesteixo sola. La meva germana té tres anys i no (2.) _____ vesteix sola perquè és petita. Després de (3.) vestir _____, (4.) _____ pentino i esmorzo. Després d'esmorzar, la meva germana i jo (5.) _____ rentem les dents i esperem el papa per anar a l'escola. Ell a vegades (6.) _____ afaita i l'hem d'esperar una mica. La mama i el papa sempre tenen pressa. A la tarda, quan arribem a casa, la meva germana i jo (7.) _____ dutxem juntes. Ens agrada molt. Després jo (8.) _____ poso el pijama i faig els deures. El papa i la mama a vegades van a l'habitació i (9.) _____ barallen o (10.) _____ estimen. I jo faig aquesta redacció perquè sóc gran i ja sé escriure.

5 [D] Llegeix les frases següents i tria l'opció més adequada:

0. La Sònia sempre mira els esports, però **a mi** no m'interessen.

- a. a mi b. Ø

1. Al casament d'en Pau i la Lola hi havia molts convidats. Ara bé, em van demanar _____ que llegís un poema.

- a. Ø b. a mi

2. Si demà no teniu res a fer, us convido _____ a casa.

- a. a vosaltres b. Ø

3. Estem participant en un concurs. De moment, entre cent aspirants ens han escollit _____.

- a. Ø b. a nosaltres.

4. Mari, la història amb la Tere s'ha acabat. Jo només t'estimo _____.

- a. Ø b. a tu

5. Demà al matí us envio _____ les fotos del cap de setmana.

- a. a vosaltres b. Ø

6. La Marina i jo volem fer un sopar romàntic. Ens aconselles _____ un bon restaurant?

- a. Ø b. a nosaltres

7. —Aquell noi t'està saludant.

—No el conec. Crec que et saluda _____.

- a. a tu. b. Ø

• *Aquest llibre no l'he llegit.*

A. Formes del CD

B. Formes del CI

C. Usos

D. Pronoms de CI amb verbs d'activitat psicològica

A. Formes del CD

A.1 Les formes dels pronoms de complement directe (CD) de tercera persona davant i darrere del verb són:

		Davant de verb començat en consonant	Davant de verb començat en vocal o <i>h</i>	Darrere de verb acabat en consonant o <i>-u</i>	Darrere de verb acabat en vocal (-a, -e, -i)
Singular	masculí	<i>el</i> llegeix	<i>l'</i> escolta	<i>poseu-lo</i>	<i>deixi'l</i>
	femení	<i>la</i> fa		<i>obre-la</i>	
Plural	masculí	<i>els</i> explica		<i>vaig donar-los</i>	<i>compra'ls</i>
	femení	<i>les</i> dibuixa		<i>escriu-les</i>	

36.

B. Formes del CI

B.1 Les formes dels pronoms de complement indirecte (CI) de tercera persona davant i darrere del verb són:

		Davant de verb començat en consonant o vocal	Darrere de verb acabat en consonant o <i>-u</i>	Darrere de verb acabat en vocal (-a, -e, -i)
Singular	<i>li</i> agrada <i>vaig telefonar-li</i> <i>explica-li</i>			
Plural	<i>els</i> interessa	<i>vaig dir-los</i>	<i>explica'ls</i>	

- *Li* i *els* tenen la mateixa forma per al masculí i per al femení.
- El pronom *li* no s'apostrofa mai:
A l'Albert *li* agrada l'agrada cuinar.
- En un registre col·loquial, sobretot oral, fem servir la forma *els hi* en lloc del pronom *els*:
—Joan, *els nens* estan molt nerviosos. *Els hi* has donat cafè? [registre col·loquial]
—*Els* volem donar *les* gràcies per la seva col·laboració. [registre formal]

36.

C. Usos

C.1 Usem els pronoms de CD i CI per referir-nos a persones o coses **concretes i identificades** per l'oient perquè n'hem parlat abans o perquè són en el context de la comunicació:

—*Un tallat, sisplau!*

—*El vol amb la llet calenta?*

[el tallat que acaba de demanar]

• *El puc agafar?*

[el diari]

—Avui és l'aniversari de l'Anna.
—Li has comprat alguna cosa? [a l'Anna]

• Perdoni, li puc fer una pregunta? [a vostè]

C.2 Fem servir els pronoms de CD per referir-nos a persones o coses. En canvi, amb els pronoms de CI ens referim només a persones:

- He vist el cotxe d'en Pau. L'ha deixat davant de casa.
[l' = el cotxe d'en Pau]
- He vist la veïna del segon. L'he trobada a l'entrada.
[l' = la veïna del segon]
- He vist la veïna del segon. Li he dit que fa molt de soroll a la nit.
[li = a la veïna del segon]

■ En alguns casos, usem els pronoms de CI per referir-nos a coses:
El cotxe no s'engega. Saps què li passa? [li = al cotxe]

C.3 També usem els pronoms de complement indirecte per indicar possessió:

- Li han robat la cartera. [la seva cartera]

D. Pronoms de CI amb verbs d'activitat psicològica

D.1 Usem els pronoms de CI amb els verbs que expressen gustos, preferències, opinions i estats, etc. Alguns d'aquests verbs són *agradar, semblar, interessar, venir de gust, doldre, fer mal, caure bé/malament*, etc.

- A la Maria li fa mal el peu.

! ■ Amb aquests verbs, és obligatori l'ús d'un pronom feble de CI. Per fer èmfasi en la persona, fem servir el pronom i també el complement introduït per la preposició *a*:
Al Ferran li agrada esquiar. ~~Al Ferran agrada esquiar.~~
A vosaltres us interessa la política?

D.2 Amb els verbs d'activitat psicològica, la persona és el CI, i allò que interessa, agrada, etc. és el subjecte gramatical. Usem el verb en singular si el subjecte és un infinitiu o un nom en singular, i usem el verb en plural si el subjecte és un nom en plural:

	Pronoms de CI	Verb	Subjecte
A mi A tu A ell, ella, vostè A nosaltres A vosaltres A ells, elles, vostès	m' t' li	agrada	ballar [infinitiu]
			la música clàssica [nom en singular]
	ens us els	agraden	les pel·lícules romàntiques [nom en plural]

1 [A i B] En Sebastià treballa de majordom a casa dels Misèries. Completa les instruccions que li donen amb els pronoms adequats i digues a què fan referència.

- a. *el cotxe*
- b. els cobradors de factures
- c. les plantes
- d. el gos
- e. la nena
- f. el menjar

0. *el/l'/l': a*

No *el* deixis al carrer, *l'has* de netejar abans de sortir, *porta'l* al mecànic.

1. *la/l'/-la:* _____

_____ portes a l'escola, _____ has d'acompanyar a classe de ballet, vigila _____ si parla amb desconeguts.

2. *el/l'/-lo/l':* _____

No _____ portis al parc dels nens, deixa _____ una estona lliure, has de portar _____ a la perruqueria, _____ has de lligar quan hi hagi cotxes.

3. *les/-les:* _____

Has de regar _____ al vespre, _____ has de protegir del fred.

4. *'ls/-los/els:* _____

Quan arribin, no _____ perdis de vista, has d'ensenyar _____ el gos i, sobretot, deixa _____ a la porta, que no entrin!

5. *l'/-lo/el/l':* _____

No has de llençar _____, compra _____ en un lloc barat, _____ has d'aprofitar bé i, sobretot, que no _____ toqui el gos.

2 [A i B] Subratlla els pronoms de tercera persona de les frases següents i relaciona'ls amb la persona o la cosa a la qual fan referència:

0. *Les portes als peus: a*

1. Les fem servir per tallar coses: _____
2. L'utilitzes per saber el significat de paraules: _____
3. Li expliques què et fa mal: _____
4. T'agradaria trobar-lo pel carrer: _____
5. Ens el posem quan tenim fred: _____
6. L'estimes molt: _____
7. Els necessites per comprar coses: _____
8. Li demanes ajuda quan tens problemes: _____
9. Pots tenir-lo a partir dels divuit anys: _____
10. Els expliquen contes: _____
11. Els agrada conèixer la vida dels altres: _____

a. *les sabates*

- b. a les persones xafarderes
- c. als nens petits
- d. el carnet de conduir
- e. el teu fill
- f. l'abric
- g. al metge
- h. al teu millor amic
- i. el teu actor preferit
- j. els diners
- k. el diccionari
- l. les tisores

3 [A i B] Completa les frases següents amb els pronoms adequats:

0. *el/l'*

- a. No trobo *el* cotxe. On *l'has* aparcat?
- b. *El* diari, només *el* llegeixo els caps de setmana.

1. *els/les*

- a. Avui he vist les teves germanes. No sé què _____ han dit, però estan molt enfadades!
- b. Aquestes noies són les meves amigues. No _____ coneixes?
- c. La Mariona i l'Eva volien un gos, però els seus pares _____ han comprat un peix.

2. *l'/li*

- a. En Jordi té un cosí que viu al Perú. Cada dia _____ escriu un correu electrònic per saber com està.
- b. La biografia del meu avi, _____ escric a mà. No m'agrada escriure amb ordinador.
- c. El gat està una mica estrany. Que _____ heu donat vi?

3. *-les/-los*

- a. Les meves nebodes han aprovat el curs. Per celebrar-ho, podríem portar _____ al zoo.
- b. Les nenes han crescut molt. Ahir vam haver de comprar _____ roba nova.
- c. Els llibres que vaig agafar de la biblioteca, heu de tornar _____ demà.

Quins pronoms de les frases anteriors fan de CI?

4 [C] Completa aquest poema del poeta Lo Gaiter Anònim amb els pronoms adequats.

Si el meu equip fa un gol,
(0.) *el* celebro tocant el flabiol.

Aprinc a ballar el tango
i (1.) _____ ballo mentre menjo un mango.

Quan em visita la meua iaia
(2.) _____ faig un suc de papaia.

Em compro una guitarra
i (3.) _____ toco amb la mà trencada.

Quan convido les meves amigues a sopar,
(4.) _____ preparo un plat que cal descongelar.

Si un llibre t'avorreix,
(5.) _____ posa _____ a la peixera amb el peix.

Sempre evito les escales
perquè després (6.) he de baixar _____.

Com que la meua veïna té sentit de l'humor,
(7.) _____ escric cartes d'amor.

La meua mare diu que sóc un animal,
i jo (8.) _____ estimo perquè és molt legal.

Escric aquests versos graciosos
per regalar (9.) _____ als amics ociosos.

5 [D] Completa les frases següents amb el pronom de CI adequat i subratlla quin és el subjecte:

0. A mi *m'*agrada...

- a. *llegir*
- b. les novel·les romàntiques.

1. A tu _____ agraden...

- a. les pel·lícules de terror?
- b. l'art contemporani?

2. A l'Anna no _____ cauen bé...

- a. la seva sogra.
- b. els seus veïns.

3. A nosaltres no _____ ve de gust...

- a. anar al cine.
- b. els macarrons.

4. A vosaltres també _____ fa mal...

- a. les dents?
- b. l'ungla del dit gros del peu?

5. A la Sònia i la Maria no _____ agraden...

- a. els esports d'aventura.
- b. el futbol.

6. A mi _____ cau bé...

- a. el nou director.
- b. els companys de feina.

7. A tu _____ interessa...

- a. comprar-me el cotxe?
- b. les notícies d'economia?

8. A en Miquel i a l'Albert _____ dol...

- a. el mal resultat del seu equip.
- b. les crítiques negatives.

9. Com que està embarassada, a l'Ester _____ vénen de gust...

- a. els embotits.
- b. la xocolata.

10. A nosaltres _____ interessen...

- a. la crisi econòmica.
- b. els problemes dels altres.

6 [D] Llegeix el correu electrònic que escriuen en Pep i la Núria a una estudiant que viurà amb ells, i completa'l amb els pronoms de CI adequats.

La nostra família

Benvolguda Clara,

Som en Pep i la Núria, els pares de l'Estel i la Jana, i estem molt contents que vinguis a viure amb nosaltres l'any que ve. Ens preguntes com és la família, què (0.) *ens* agrada fer... T'ho expliquem: l'Estel té 8 anys i és una nena molt activa: (1.) _____ agraden molt els esports, sobretot el futbol i el bàsquet. Això sí, mai (2.) _____ ve de gust estudiar o fer els deures. En canvi, la Jana, que té sis anys, és molt tranquil·la, (3.) _____ agrada molt llegir. Ja veuràs que són dues nenes molt maques, tot el que els proposes (4.) _____ sembla bé; només protesten quan han de menjar verdura, no (5.) _____ agrada gens, i quan en mengen, diuen que (6.) _____ fa mal la panxa. No m'estranya, a mi tampoc (7.) _____ agrada la verdura!

Jo sóc professor en un institut i la Núria treballa en un banc. Els caps de setmana (8.) _____ agrada sortir: anar al parc amb les nenes, anar al cine o al teatre, fer excursions... Si (9.) _____ ve de gust venir amb nosaltres, cap problema!

Bé, de moment aquest és el nostre primer correu electrònic. Si vols, ens escrius i ens expliques una mica com ets i què (10.) _____ agrada fer en el temps lliure.

Fins aviat!

Pep i Núria

1 [A] Llegeix les frases i completa-les amb el pronom adequat.

0. *em / m' / -me / 'm*

- Em* passes la sal?
- Per què *m'*expliques això?
- Pots portar *-me* amb moto?
- Deixa *'m* el bolígraf un moment!

1. *et / t' / -te / 't*

- Vols comprar _____ un cotxe?
- _____ passa alguna cosa?
- Pentina _____ abans de sortir!
- Aquest matí _____ he vist al carrer.

2. *es / s' / -se / 's*

- Cada dia _____ dutxa a la nit.
- Si vol aquesta feina, talli _____ els cabells.
- En Martí i la Marta van oblidar _____ del meu aniversari.
- En Joan no _____ afaita mai.

3. *ens / -nos / 'ns*

- Els nostres amics volen fer _____ un regal.
- _____ agrada molt el teu pis.
- Explica _____ el conte de la Caputxeta!

4. *us / -vos / -us*

- _____ vaig donar el meu nou número de telèfon?
- La Clara diu que no vol veure _____ més.
- Nens, heu de rentar _____ les mans abans de dinar!

2 [B] En Nico va a viure a un pis d'estudiants amb la Judit i en Marc. Completa el diàleg amb les diferents formes dels pronoms *em, et, ens i us*.

Judit: —Vols que (0.) t'expliquem com funciona tot?

Nico: —I si, per començar, (1.) _____ ensenyeu l'habitació on dormiré?

Marc: —És la més petita, però està bé. El llit és nou i també (2.) _____ hem comprat un armari.

Judit: —I si vols, també (3.) _____ podem deixar una taula per estudiar.

Nico: —I com (4.) _____ repartiu les feines de casa?

Judit: —En Marc i jo (5.) _____ repartim totes les feines, però no cuinem perquè no ens agrada.

Nico: —Doncs jo puc (6.) preparar _____ el sopar. És que a mi m'agrada molt cuinar. Suposo que (7.) _____ deixareu un espai a la nevera.

Marc: —Sí, si et va bé, podem (8.) deixar _____ el primer prestatge.

Nico: —Perfecte. Ah!, i també (9.) heu d'explicar _____ com funciona la rentadora!

Marc: —Sí, mira, (10.) dóna _____ un minut i t'ho demostro, perquè tinc roba bruta per rentar.

Nico: —I com són els veïns?

Judit: —Estan bé, però (11.) _____ controlen bastant. Una vegada (12.) van amenaçar _____ perquè fèiem massa soroll.

Marc: —Em sap greu, però ara hem de marxar. Et deixem sol, però si tens algun problema, (13.) truca _____ al mòbil.

3 [C i D] Qui fa què? Relaciona cada subjecte amb tots els predicats possibles.

0. Jo *a*

1. ella _____

2. nosaltres _____

3. vosaltres _____

4. jo _____

5. ells _____

6. tu _____

a. *em banyo.*

b. us telefoneu sovint.

c. ens expliquem els problemes.

d. s'odien.

e. em pinto les ungles.

f. us afaiteu cada dia.

g. es talla els cabells.

h. t'embrutes la roba quan menges.

i. no es pentinen.

j. es posa roba de segona mà.

k. ens vestim sols.

l. em dutxo a la nit.

m. et rentes les mans.

Quines construccions de les anteriors són reflexives i quines són recíproques?

Reflexives: _____

Recíproques: _____